

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania A.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 14 lipca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lipca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację wnioskodawczyni A.K. od wyroku Sądu Okręgowego w N. z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N. o rentę rodzinną.

Sąd Okręgowy w N. oddalił odwołanie wnioskodawczyni A.K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. z dnia 31 lipca 2014 r., którą organ rentowy odmówił wnioskodawczyni przyznania renty rodzinnej po zmarłej matce. Odwołując się do przepisu art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że wnioskodawczyni mogłaby pobierać rentę rodzinną po zmarłej matce jedynie wówczas, gdyby całkowita niezdolność do pracy powstała u niej w okresie do ukończenia 16 roku lub też do ukończenia nauki w szkole, ale w tym przypadku nie

później niż do ukończenia 25 roku życia. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika natomiast, że wnioskodawczyni stała się całkowicie niezdolna do pracy w 27 roku życia.

Sąd Apelacyjny podzielił zarówno ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, jak i jego rozważania prawne przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W ocenie Sądu Apelacyjnego opinie zostały wydane przez biegłych o adekwatnej specjalności, uzasadniono je w sposób rzetelny i wnikliwy, z wyczerpującym odniesieniem się do wszystkich kwestii będących przedmiotem zlecenia ich opracowania, wnioski końcowe były kategoryczne i jednoznaczne. Z tego względu brak było podstaw do zakwestionowania opinii biegłych.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisu prawa materialnego: art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy: art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że jest ona oczywiście uzasadniona. W jej ocenie przedmiotowa sprawa nie została należycie wyjaśniona, w tym poprzez przeprowadzenie zawnioskowanego dowodów z opinii C. w K., co skutkowało tym, że brak było podstaw do odmowy przyznania odwołującej się prawa do renty rodzinnej. Zdaniem skarżącej opinie biegłych pozostają w sprzeczności z zasadami ustalania niezdolności do pracy określonymi w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przy ocenie, czy odwołująca się jest niezdolna do pracy, powinna być bowiem brana pod uwagę - poza aspektem biologicznym czy medycznym - także obiektywna możliwość podjęcia przez nią pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji, wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571).

Skarga kasacyjna przysługuje od wyroku Sądu drugiej instancji, a zatem może być oparta wyłącznie na podstawie naruszenia prawa materialnego lub procesowego przez sąd odwoławczy. Przepisy art. 217 § 2 k.p.c. i 278 § 1 k.p.c. są tymczasem adresowane do Sądu pierwszej instancji, wobec czego nie może ich naruszyć Sąd drugiej instancji, a tym samym nie mogą stanowić usprawiedliwionej podstawy skargi (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016 r., II PK 242/15, LEX nr 2202494 i z dnia 24 lutego 2015 r., II UK 105/14, LEX nr 1659235). Oparcie skargi kasacyjnej na tych przepisach wymaga odpowiedniego uzupełnienia konstrukcji zarzutu naruszenia przepisów postępowania w taki sposób, aby odnieść go do postępowania przed sądem drugiej instancji, czego skarżąca jednak nie uczyniła. Zgodnie zaś z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a w granicach zaskarżenia bierze pod rozwagę z urzędu jedynie nieważność postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016 r., II PK 242/15, LEX nr 2202494). Skoro naruszenie art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. nie może stanowić usprawiedliwionej podstawy skargi kasacyjnej, to tym bardziej nie może być przesłanką przyjęcia jej do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I UK 382/11, LEX nr 1215133).

Ponadto treść art. 278 § 1 k.p.c. wskazuje, że do jego naruszenia dochodzi

wówczas, gdy istota sprawy sprowadza się do konieczności uzyskania wiadomości specjalnych, a sąd bez dopuszczenia tego dowodu samodzielnie poczynił w sprawie ustalenia faktyczne. W okolicznościach sprawy taka sytuacja nie miała jednak miejsca. Sąd pierwszej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe, które przede wszystkim polegało na dopuszczeniu dowodów z opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii. Obowiązek dalszego prowadzenia postępowania dowodowego, co zdaniem skarżącej powinno mieć miejsce, jest zakotwiczony w treści art. 286 k.p.c., zgodnie z którym sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Treść tego przepisu koreluje z art. 290 k.p.c. i pozwala na zlecenie opinii odpowiedniemu instytutowi naukowemu lub naukowo-badawczemu. Mankamentem skargi kasacyjnej jest to, że skarżąca nie odwołała się do tych podstaw w celu wykazania istotnych uchybień postępowania mogących mieć wpływ na wynik sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2015 r., II UK 105/14, LEX nr 1659235).

Na gruncie art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych mowa jest o całkowitej, nie zaś częściowej, niezdolności do pracy. W myśl natomiast art. 12 ust. 2 ustawy, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Powyższe czyni niezasadną wskazaną we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumentację, że przy ocenie, czy skarżąca jest niezdolna do pracy, powinna być brana pod uwagę, poza aspektem biologicznym czy medycznym, także obiektywna możliwość podjęcia przez nią pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji, wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych. Zgodnie ze stanowiskiem przyjmowanym przez Sąd Najwyższy, do okresu całkowitej niezdolności do pracy, o którym mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wlicza się okresów częściowej niezdolności do pracy lub naruszenia sprawności organizmu, które powodowały i poprzedzały powstanie całkowitej niezdolności do pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r., III UK 29/14, LEX nr 1551482).

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.